

Més aviat

Hi ha, encara, qui, en construccions com *Es un vestit més aviat car*, *No són blaus sinó més aviat verdosos*, *No escriu gaire: més aviat es dedica a traduir*, recorre al conjunt *més bé* en lloc de *més aviat*, que es pot considerar, en aquests casos, una autèntica locució. En un escrit recentment publicat hem llegit, escrita entre parèntesis, la frase *més bé menys*, que costa d'entendre i tot. Però aquest ús de *més bé* en lloc de *més aviat* no és, tal com ja s'ha dit nombroses vegades, sinó un calc sintàctic del castellà, això és, una traducció literal de la seva locució "más bien". El mer conjunt de mots "más bien", format per un adverbí de manera modificat per un adverbí de quantitat, s'ha de traduir, certament, per *més bé*, de la mateixa manera que traduiríem al castellà el conjunt del català *més aviat*, format per un adverbí de temps modificat per un de quantitatiu, per "más pronto". En canvi, a la locució, de valor adversatiu, "más bien", equival, en català, *més aviat*. Si diem *Heu de venir més aviat*, no tenim sinó l'adverbí de temps *aviat* modificat pel quantitatiu *més*, però en exemples com els que

hem indicat en primer lloc, *més aviat* significa "tirant a", "amb tendència a (ésser, fer)". Notem l'ús correlatiu de *més aviat* i *que no pas*, en construccions —per molts, injustificadament menystingudes— com *Es tracta més aviat d'un llibre de memòries que no pas d'una obra d'assaig*.

Per a l'expressió de la mateixa idea, el francès té una solució idèntica a la del català: "plutot". Aquest adverbí, doncs, ha d'ésser traduït per *més aviat* tant en els casos en què té el primitiu valor temporal com en aquells en què expressa la idea adversativa que comentem. Però convé advertir que el francès fa un ús més extens de "plutot" amb valor adversatiu que no pas el català pot fer amb *més aviat*. Concretament, en frases imperatives, en què hom ordena de fer tal o tal cosa en lloc d'allò que deia o proposava l'interlocutor, creiem que és un error de traduir "plutot" per *més aviat*, tal com algú fa, d'una manera sistemàtica: *Anem més aviat cap al campament...*, llegim en una recent traducció del francès. En aquest cas, nosaltres optaríem per la frase *val més que*, seguida del verb en subjuntiu: *Val més que anem cap al campament*. Un bon exemple d'aquest ús del francès és la frase de Boileau "Soyez plutot maçon", que nosaltres no vacil·laríem a traduir per *Val més que feu de paleta*.